

We zeggen het maar even voor de zekerheid: printen is alleen toegestaan voor persoonlijk gebruik. Het is niet supersympathiek om dit artikel te verspreiden -- sterker nog: het is verboden. Gelukkig is het heel eenvoudig om anderen een Blendle-linkje te sturen.

Demonstraties Moldavië

Baas Nationale Bank is weg, nu de regering nog

reportage | Moldaviërs blijven betogen tegen corruptie.
'Iedereen vraagt of we liever bij Europa of Rusland willen horen, maar daar gaat het niet om.'

EVA CUKIER

CHISINAU

De aanhoudende protesten in de Moldavische hoofdstad Chisinau hebben alles in zich om uit te groeien tot een tweede Majdan, naar voorbeeld van buurland Oekraïne. Maar die vergelijking wuiven de demonstranten weg. "Wij zitten hier niet voor Rusland of Europa, maar voor een beter Moldavië." De vijftiger Anatoli zit voor zijn blauw-gele koepeltentje op het plein van de Nationale Volksverzameling in Chisinau en serveert thee en koekjes aan iedereen die een praatje komt maken. Hij wil niet met zijn achternaam in de krant, want op zijn werk weet niemand dat hij aan de protesten deelneemt. "Iedereen vraagt ons of we liever bij Europa of bij Rusland willen, maar daar gaat het ons niet om. Wat wij willen is dat deze corrupte regering vertrekt." Anatoli woont zo'n dertig kilometer buiten Chisinau. Overdag gaat hij naar zijn werk in de bouw, 's nachts slaapt hij op het plein. Zijn bed is keurig opgemaakt, wassen en eten doet hij op zijn werk. Sinds twee weken houden demonstranten met zo'n driehonderd tenten het centrale plein bezet uit protest tegen de corrupte regering. De onvrede volgde op de ontdekking eind vorig jaar dat er een miljard dollar, maar liefst een achtste van het bruto binnenlands product, op mysterieuze wijze was verdwenen uit drie banken. De Nationale Bank van Moldavië gaf een

Amerikaans bureau opdracht de fraude te onderzoeken. Daaruit rolde dat de 28-jarige oligarch Ilan Sjur schuldig was aan de verduistering, maar tot op heden is er niemand gestraft en het geld is onvindbaar.

De fraude was aanleiding tot massale protesten eerder dit jaar, waarbij tienduizenden Moldaviërs de straat opgingen en het vertrek van de regering eisten. Hoewel de demonstraties inmiddels een stuk kleiner zijn, lijken de demonstranten vastberadener dan ooit. "Deze regering heeft ons aan de rand van de afgrond gebracht", zegt Valentin Dolganjuc, oud-parlementariër en een van de leiders van het Burgerplatform dat de protesten organiseert. De lage opkomst baart Dolganjuc geen zorgen. "We blijven hier zitten tot er nieuwe verkiezingen komen. We begonnen met een tentenstad, nu zijn we een fort." Een eerste succes boekten de demonstranten deze week, toen de baas van de Nationale Bank, Dorin Dragutanu, zijn vertrek aankondigde.

Hoewel iedereen vindt dat de regering moet vertrekken, zijn de meningen over de toekomst verdeeld. Lange tijd was de communistische partij heer en meester in Moldavië en waren de banden met Rusland goed. Die situatie veranderde in 2009 toen, na tumultueuze verkiezingen, de pro-Europese liberaal-democratische partij een meerderheid kreeg in het parlement. Die sloot vorig jaar een associatieverdrag met de Europese Unie, een lang gekoesterde droom van veel Moldaviërs die hun straatarme land graag in de EU zien. Als reactie op het verdrag stopte Rusland de import van Moldavische wijn.

Maar de hoop op een Europese toekomst sloeg al gauw om in teleurstelling toen economische hervormingen uitbleven en de corruptie bleef voortwoekeren. Het is koren op de molen van Rusland, dat zijn populariteit ziet groeien en de protesten graag afschildert als anti-Europees. Afgelopen november verloren de pro-Russische socialisten - volgens het Europese kamp gefinancierd door het Kremlin - op een haar na de parlamentsverkiezingen. De situatie lijkt een recept voor een revolutie naar voorbeeld van de Majdan in Oekraïne, maar daar willen de demonstranten niets van weten. "In Oekraïne hebben Rusland en Europa veel meer belangen, ons landje stelt internationaal niet zoveel voor", aldus Nicolae Profir, een oud-vliegtuigtechnicus die al twee weken op het plein bivakkeert.

Toch rijst de vraag of Moldavië zich afzijdig kan houden van de oorlog in Oekraïne. Er wordt gevreesd voor een opleving van het conflict in Transnistrië, een strook land in het oosten van Moldavië, dat zich in 1991 met hulp van Rusland afscheidde en sindsdien door Moskou wordt

gefinancierd. Deze week wierpen activisten uit solidariteit met Oekraïne een handelsblokkade op aan de grens tussen Moldavië en Transnistrie.

Op het plein in Chisinau is de jeugd de grote afwezige. Alleen aan de rand van het kamp heeft een groepje jongeren hun kamp opgeslagen en een bibliotheekje met Roemeense literatuur ingericht. De rector van de universiteit zou de studenten verboden hebben te gaan demonstreren, meldt een twintiger die zich wel bij de protesten heeft aangesloten. De jongeren zijn voor aansluiting bij Roemenië omdat dáár de corruptie tenminste wordt aangepakt.

De identiteit van Anatoli is bij de redactie bekend

Straatarm Moldavië

Met een torenhoge staatsschuld en een enorme werkloosheid is Moldavië een van de armste landen van Europa. Ingeklemd tussen Roemenië en Oekraïne, wordt het land verdeeld tussen pro-Russische en pro-Europese machten. Naast Roemeens spreekt bijna iedereen Russisch en traditioneel trokken veel Moldaviërs voor werk naar Rusland. Dit veranderde in 2014 toen Europa de visumplicht afschafte en Europa een populaire bestemming werd.